

Красножон Н.С.

*кандидат економічних наук, старший викладач
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна*

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Рух України до інноваційної економіки потребує адекватних змін у сфері праці, зокрема, прогресивного розвитку ринку праці інноваційного типу, що відповідатиме світовим тенденціям інноваційного розвитку, потребам розвитку самозайнятості, підприємницької та інноваційної діяльності.

Саме в таких умовах створення інноваційно-інтегрованих структур є своєчасним кроком для поглиблення інноваційних перетворень в економіці. Адже інноваційні структури, незалежно від їх типу, є ідеальним середовищем для реалізації та трансферу інновацій, що, в свою чергу, забезпечує функціонуванням, в межах таких структур, суб'єктам генерувати інноваційні ідеї з метою їх продажу в якості продукту або послуги в майбутньому [1].

Кожен регіональний ринок праці в Україні має свої особливості, пов'язані зі специфікою умов господарювання, своєрідністю розташування, поєднання впливу географічних, кліматичних, історичних, культурних чинників, що позначаються на можливостях розвитку тих чи інших видів і форм трудової діяльності та пріоритетності їх ролі.

Однак, інноваційні процеси у господарську практику регіону запроваджуються неповною мірою. Серед багатьох чинників, які гальмують розвиток інноваційної діяльності, є такі: недостатнє державне фінансування науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, низький технічний рівень виробничої бази промисловості і сільського господарства, брак стимулів до підприємницької активності, хронічна нестача фінансових ресурсів у виробничих структурах. Найвагоміший серед них – людський чинник. Наявність проблем на цьому шляху виникає через відсутність добре сформованої інфраструктури підтримки горизонтальних зв'язків між підприємствами, науковими і фінансовими організаціями, адже інноваційні процеси є результатом колективних зусиль, де успіх залежить не лише від сфери науки і техніки, але й від складу галузей, де здійснюється трудова діяльність людей, та від соціального оточення, в якому здійснюється життєдіяльність кожної людини.

Так, у 2016 р. інноваційною діяльністю в промисловості займалися 17 підприємств або 17,9% обстежених промислових (у 2015р. – 24,8%). На інновації підприємства витратили 262,3 млн. грн., у т.ч. на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 188,5 млн. грн. (71,9% загального обсягу інноваційних витрат), на внутрішні науково-дослідні розробки – 62,7 млн. грн. (23,9%), на інші придбання – 10,1 млн. грн. (3,8%), на зовнішні науково-дослідні розробки – 1 млн. грн. (0,4%).

Головним джерелом фінансування інноваційних витрат у 2016 р. були власні кошти підприємств (84,9% загальних витрат). У 2016 р. інновації впроваджували 82,4% підприємств, які займалися інноваційною діяльністю (14), з них інноваційні види продукції – 70,6% підприємств.

У 2016 р. промислові підприємства області впровадили 97 нових технологічних процесів, з них 17 – маловідходних, ресурсозберігаючих, 31 інноваційний вид

продукції, з якого 7 – нові для ринку, 21 машину, устаткування, апарат, прилад, з яких 3 – нові для ринку [2, с. 38].

Слід зазначити, що ефективність процесу нововведень на ринку праці залежить як від правильного вибору засад інноваційної політики, так і від розробки форм та методів організації інноваційної діяльності. Варто наголосити, що саме для Кіровоградського регіону вектором інноваційного розвитку є підвищення інноваційних стандартів у виробничій діяльності. Відповідно, упродовж 2016 р. наукові дослідження і розробки в області виконували 15 організацій, 60% з яких відносились до державного сектору економіки, 26,7% – до підприємницького, 13,3% – вищої освіти [2, с. 10].

На підприємствах та в організаціях, які здійснювали науково-дослідні розробки, кількість виконавців таких робіт на кінець 2016р. становила 480 осіб (з урахуванням сумісників та осіб, які працюють за договорами цивільно-правового характеру), з яких 72,5% – дослідники, 10% – техніки, 17,5% – допоміжний персонал. Питома вага докторів наук та докторів філософії (кандидатів наук) серед виконавців НДР становила 12,1%, серед дослідників – 16,7% [2, с. 22].

Динаміка розподілу працівників наукових організацій за категоріями персоналу за період 2000-2015 рр., показує зниження чисельності виконавців, а саме допоміжного персоналу на 30 осіб, техніків – на 96 осіб, дослідників – на 104 особи [2, с. 23].

Відставанню регіону у розробці інноваційного потенціалу сприяють не лише недоліки у формуванні наукового кадрового корпусу, а й зростання безробіття серед наукових кадрів, поширення праці за сумісництвом серед працівників науки, що свідчить про їхнє намагання стабілізувати своє фінансове становище. Разом з цим стійкість ситуації щодо скорочення чисельності науковців скоріше за все, буде посилюватися.

На регіональному рівні конче необхідно сформувати таку систему взаємодії між наукою, промисловістю і суспільством, за якою інновації слугували б базою розвитку людини, економіки, суспільства, а нові досягнення, у свою чергу, відкривали додаткові можливості для залучення працівників до прояву інноваційної активності, науково-технічної творчості.

Уявляється, що розвиток інноваційного потенціалу Кіровоградського регіону можливо забезпечити на основі:

- формування дієвої мережі «освіта-наука-виробництво», підтримуючих інноваційних центрів, центрів трансферу технологій та інших форм об'єднань зусиль науки, освіти, виробництва та фінансового капіталу (в тому числі залучаючи малий та середній бізнес).
- створення інвестиційних фондів з реалізації інноваційних проектів із залученням ресурсів державного та місцевих бюджетів, приватного капіталу, формуванню конкурсної системи відбору проектів з урахуванням пріоритетів розвитку області; глибокого вивчення попиту на інноваційну продукцію в регіоні та забезпечення підтримки її виробництва;
- впровадження інновацій в енерго- та ресурсозберігаючих напрямках, реалізації програм вторинного використання ресурсів;
- забезпечення підтримки та розвитку інтелектуального і творчого потенціалу через вдосконалення розвитку системи освіти та навчання у відповідності до потреб економіки регіону, відбір та підтримку талановитої молоді, відродження професійного розвитку персоналу на підприємствах області, залучаючи інноваційні технології навчання.

Таким чином, відповідно до сучасних наукових уявлень завдання прискорення розвитку соціально-економічного розвитку країни і регіону повинно розв'язуватися шляхом сполучення дій у двох основних напрямках, з одного боку – організації

високоєфективного інноваційного ринку праці, а з другого – здійснення централізовано керованої структурної трансформації економіки регіону на основі створення сприятливих умов для широкого впровадження прогресивних інноваційних технологій, згортання застарілих виробництв, модернізації старих робочих місць та створення нових робочих місць, більш привабливих за умовами, оплатою праці, більш інтелектуальноємних за змістом праці.

Література:

1. Левченко О.М. Інноваційно-інтегровані структури в сучасній економіці: їх класифікація [Електронний ресурс] / О.М. Левченко, О.В. Ткачук, І.О. Царенко // Ефективна економіка. – 2017. – №10. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5791>. (Index Copernicus) <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/7159>
2. Наукова та інноваційна діяльність у Кіровоградській області: [статистичний збірник]. – Кропивницький: Головне управління статистики в Кіровоградській області, 2017. – 59 с.

Коваленко Н.О.

кандидат педагогічних наук, доцент

*Льотна академія національного авіаційного університету
м. Кропивницький, Україна*

СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНТЕГРОВАНИХ СТРУКТУР МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК НАПРЯМОК ЗРОСТАННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДЕРЖАВИ

Міжнародний досвід виходу різних країн із глибокої і затяжної економічної кризи свідчить про те, що без залучення і ефективного використання великого вітчизняного чи іноземного капіталу перебудувати економіку цих країн неможливо.

Одним з найважливіших принципів формування системи і механізму управління інноваційної політики є створення умов для оптимального розвитку науково-технічного потенціалу національної економіки.

Механізм створення і поширення державної інноваційної політики, маючи істотні національні особливості, передбачає три складові [1, 2]:

- систему державної підтримки фундаментальних і пошукових досліджень;
- різноманітні форми та джерела фінансування і непрямого стимулювання досліджень;
- максимальне стимулювання малого інноваційного підприємства та підтримку його.

У розвинутих країнах світу відомі методи і засоби здійснення державної інноваційної політики, які стимулюють інноваційну активність бізнесу.

Основними з них можна виділити такі: застосування податкових пільг для інноваційних фірм; амортизаційних відрахувань; регулювання передавання технології; система контрактних взаємовідносин; зняття деяких обмежень щодо охорони навколишнього середовища, антитрестівського законодавства; різні форми підтримки міжорганізаційної кооперації та малого інноваційного бізнесу.[3]

Значний інтерес як у практичному, так і в теоретичному аспектах становлять фундаментальні праці таких учених економістів: О.Є. Кузьмін, В.К. Євдокименко, Б.Ф. Заболоцький, М.А. Йохна, В.В. Стадник, П.П. Микитюк, А.М. Поручник, Л.Л. Антонюк та інші. [3-5]

Інтеграція – процес неминучий, і на світовому рівні визначається тісними економічними зв'язками між країнами, що посилюється важливістю використання інноваційно інтегрованих структур малого підприємництва. Метою цієї роботи є